

КРАЇНИ АФРИКИ ТА БЛИЗЬКОГО СХОДУ

Здобуття незалежності народами континенту

- 1957—1962 рр. — звільнення від колоніалізму майже всіх африканських країн.
- 1957 р. — здобуття незалежності Лівією, Марокко, Тунісом, Суданом, Золотим Берегом (Ганою).

- Відносно спокійна деколонізація колоній Великої Британії, яка створювала адміністрацію з місцевих кадрів: *Нігерія* (1960), *Танзаньїка* (1961), *Уганда* (1962), *Кенія* (1963), *Занзібар* (1964).
- 1960 р. — здобуття незалежності *Сомалі*, територія якої належала Британії та Італії; 1992 р. — початок у Сомалі громадянської війни, яку не спромоглися зупинити навіть війська ООН.
- «Поділ» колишніх колоній на сфери впливу між СРСР та західним світом.
- **Трайбалізм** — залишки родоплемінного ладу, схильність до культурної, суспільно-політичної відокремленості племен і міжплемінної ворожнечі.
- Встановлення авторитарних режимів, фальсифікації виборів.
- Регулярні військові перевороти і міжетнічні чистки (Руанда, Сомалі, Ліберія). Нестача професійних державних чиновників, корупція.
- Відсталість провінцій порівняно з центром.
- Економіка більшості країн базується на сільськогосподарському виробництві або видобутку корисних копалин (Нігерія — нафта, Замбія — мідь).
- Найвідсталіший континент світу, масова неписьменність, яка перешкоджає поширенню передових технологій.
- Втрата інтересу великих держав до Африки через закінчення «холодної війни»; скорочення допомоги.
- Періодичний голод, що долається тільки за сприяння ООН.
- Міждержавні конфлікти через адміністративні кордони, які не збігаються з етнічними.

Крах апартеїду на півдні Африки

- Апартеїд — крайня форма расової дискримінації.
- 1948 р. — офіційне запровадження в *Південно-Африканському Союзі* (ПАС; від 1961 р. — ПАР — *Південно-Африканська Республіка*) політики апартеїду («роздільне існування» рас).
- Уряди ПАС ухвалили понад 300 законів, сформувавши систему апартеїду. Особливої гостроти набув закон «Про розвиток», який обґрунтував створення за межами проживання білої громади **10 бантустанів** — маріонеткових «національних держав», призначених для окремих етнічних груп.
- Розгортання населенням Африки боротьби проти апартеїду.
- Боротьба проти апартеїду **Африканського національного конгресу** (АНК) на чолі з **Н. Манделою**, який згодом був заарештований та засуджений до довічного ув'язнення.
- 1989 р. — початок поступового демонтажу системи апартеїду, пов'язаний з приходом до влади **Ф. де Клерка** (лідер націоналістичної партії): скасування обмежень для африканського населення, анулювання закону про заборону мішаних шлюбів.
- 1994 р. — перші вибори до парламенту без расової дискримінації, на яких перемогу здобув АНК; обрання президентом ПАР **Н. Мандела**, політика якого була спрямована на національне примирення та покращення соціально-економічного становища африканського населення.
- 1999 р. — перемога на чергових президентських виборах **Т. Мбекі**, який продовжив курс свого попередника.